

מיס' 2

ברלין, האחד במאי 1945. הפעם התחמק כל אחד מהם לכיוון אחד. בורמן נראה מתרומם, ממשש את כיסו ו- צולע לאורך מסילת הרכבת. היתה זו הפעם האחרונה שנראה באופן רשמי בחיים.

★★★

תככים של איש-אגרוף

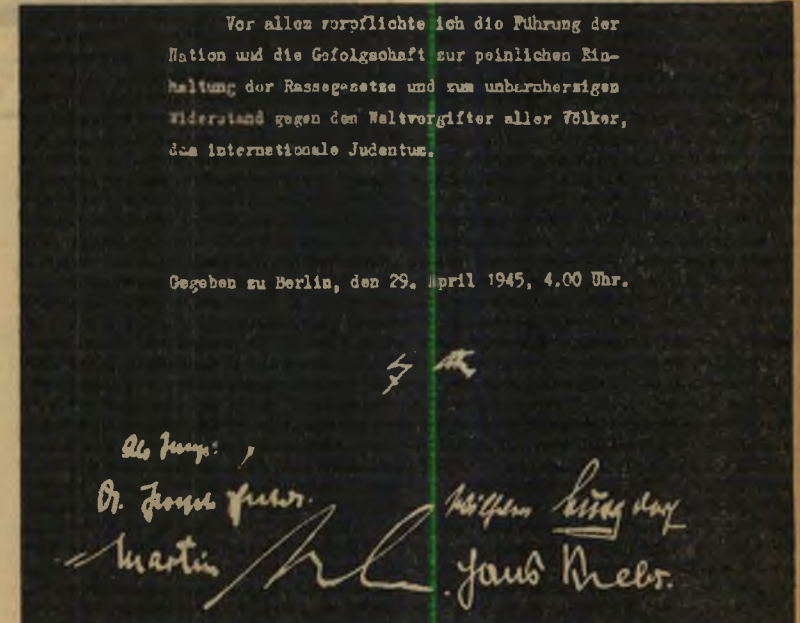
באו ימי עשיית-החשבון. הנאצים הגדו- לים התאבדו אחד-אחד או נתפסו בידי בעלות הברית. היינריך הימלר, ראש ה-ס.ס. והנשמה העכורה שמאחורי ביצוע השמדת הגזעים, התחפש כחייל פשוט, תעה אל תוך מיפקדה אנגלית. בשנייה האחרונה, אחרי שהופשט ונבדק, כשהרופא האנגלי חיטט כבר בין שיניו, נשך את צלוחית הרעל ש- היתה הבויה שם והתאבד.

גרינג, שחינו סר בעיני היסלר מזה תקו- פה ארוכה, נפל חי לידי האמריקאים. הוא הושב על ספסל הנאשמים במשפט נירנברג. שם הצטרפו אליו רודולף הס, אלפרד רוזנ- ברג, ויליוס שטרייכר, וכתיסר מנהיגים נוספים של הרייך.

איש אחד מכל הצמרת העליונה של הנא- ציום לא נתן את הדין: מארטין בורמן לא היה בין המתאבדים, אף לא בין השבויים. הוא נעלם כאילו בלעתהו האדמה — וזאת חרף המאמצים שעשו הכובשים ללכדו ול- שפטו. כי בימיו האחרונים של הרייך ה- שלישי היה מארטין בורמן הנאצי מס' 2 ב- חשיבותו אחרי אדולף היסלר.

הוא הגיע למעמדו בדרך התככים והתנופה האישית אל אדונו. דרכו במפלגה הנאצית התחילה מוקדם מאד, עוד בימי היחסדה. הוא אף בילה שנה אחת בבית-הסוהר, בקשר עם רצח פוליטי למען מפלגתו. כאיש-אגרוף, התמנה לסגנו של המפקד הראשון של ה- ס.א., סרן פון-פפר. כאשר סולק פון-פפר על-ידי הכנופיה של ריהם, סולק גם בורמן, אך נשאר כמנהל קרן הסעד של ה-ס.א. ב- תור שכזה אסף חומר נגד "כנופית ההומוס" של ריהם, העביר חומר זה לבוס החוש שלו, רודולף הס, שהסית את היסלר נגד ראשי ה-ס.א. בצורה זו לקח בורמן חלק פעיל בטיהור הגדול של 1934.

בורמן היה, בשלב זה, איש אימונו של מזכיר המפלגה הנאצית רודולף הס. הס ריגל במפלגה למען היסלר, בורמן ריגל ב- המשיכו במנותם דרך טבעת-החנק הרוסית.

צוואת היסלר נושאת חמש חתימות. למעלה, במרכז, חתימתו של הפירר, המעידה על סימני התנוונות. למטה, משמאל, מתחת למלים "בתוך עיני": ד"ר יוזף גבלס, מרטין בורמן. מימין: מפקד אכ"א של הצבא וילהלם בורג- דורף ומסכ"ל חילות היבשה האנס גרובס. הארבעה בילו עם היסלר עד יומו האחרון.

סימן השאלה

השאלה: היכן בורמן. פניהם של היסלר והיסלר נמחקו ותחת תמונת אייכמן צויין: מצפה למשפט.

ס.א. למען הס. מצב זה נמשך עד 1941, כאשר רודולף הס טס לבדו לסקוטלנד, במאמץ מטורף להפסיק את המלחמה בין אנגליה וגרמניה. החילה היה בורמן יועץ פרטי ומנהל ה- כספים של היסלר, נתון רשמית למרותו של הס. הוא ניצל כל הזדמנות למגע ישיר עם הפירר, היה ממונה על בניית החילתו הפרטית ורכישת תמונות לאוספו. כאשר עזב הס את גרמניה, היה בורמן מזכירו הפרטי של היסלר, מועמד טבעי לרשת את מקומו של הס כמזכיר כללי של המפלגה. אפילו גרינג, יורש-העצר המוכר, לא יכול היה למנוע את המינוי.

★★★

בשם הפירר

מאותו רגע לא מש בורמן מצידו של היסלר. הוא אפילו התאים את לוח- הזמנים שלו להרגליו המטורפים של היסלר: היה מהעורר בצהריים ושוב לישון בארבע- חמש לפנות בוקר. הוא הפך שליט יחיד על מנגנון המפלגה, שומר-סודו האינטימי של היסלר וזוכרו היחיד להעברת פקודות. אי- אפשר היה להיפגש עם הפירר — שבשנותיו האחרונות היה חולה מחלת-סארקינוס ומטור- רף-למחצה — מבלי לעבור קודם את בור- מן. אנשי-הצבא בפיקוד העליון שנאו אותו, ראו בו אויב הצבא.

בספרו זכרונותיו של חייל, מתאר אותו גנרל-הטאנקים הינץ גודריאן, שהיה רמט" כ"ל הצבא כמעט עד לימים האחרונים, כך: "מחוץ להיסלר, היה האיש האפל ביותר בסביבת היסלר. אדם מגושם, מעובש, חסר- שמחה, מסוגר, בעל גימוסים רעים. הוא שנה את הצבא וראה בו מתחרה נצחי ל- שלטון המפלגה הבלתי-מוגבל וניסה בהצל- חה להזיק בכל מקום — לזרוע חשדות, למנוע אמצעים נחוצים, לטלק את האנשים ההגונים מסביבתו של היסלר ולהחליפם ב- בוכות. בורמן נמצ שהיסלר יקבל ידיעה לר בניסוחו של בורמן, הודחו גרינג והיסלר מוסמכת על המצב הפוליטי הפנימי. הוא אסר אפילו על הגאוליטרים (ראשי המחוזות של המפלגה) את הגישה להיסלר... ככל שגברה מחלת היסלר, ככל שהמצב בחזית החמיר, כך פחת מספר האנשים שיכלו ל- הגיע להיסלר. ביקור יכול היה להסתדר רק דרך הברוש האפל הזה — בורמן... בור- מן היה האמינייה האפורה של הרייך ה- שלישי."

מכתב שנשחרר בארכיונים הנאציים, ב- חתימת בורמן, מטיל אור על צד אחד מתפ- קידיו באותה תקופה ועל מה שנעשה ברייך. המכתב, הנושא את התאריך אוקטובר 1941, מופנה אל סגן שר המישפטים שלגברברג: "הפירר קרא קטע בעתון על היהודי מרכוס לופטגאס, שנידון לשנתיים-וחצי מאסר. ה- פירר דורש שיוצא נגדו פסק-דין מות ר-

הריני מבקש שתודיע בחוזר על ביצוע פסק- הדין. התום: מארטין בורמן." בעזרת המלים: "הפירר דורש", "הפירר מצהה", "הפירר אומר" גיהל מארטין בורמן את כל שטחי החיים בגרמניה. הוא גם ידע כי רק בזכות השימוש בשמו של הפירר יכול הוא לשלוט ולנהל. על כן דבק בפירר עד לרגע האחרון. גם כאשר רוב גדולי המפלגה והצבא עזבו את ברלין ועברו ל- מסות פיקוד מחוץ לטחח פגיעתם המיידית של צבאות הכיבוש, לא מש בורמן מצידו של היסלר. הפירר — היסטרי, חולה, מנו- חק מן המציאות, אכול חשדות ואכזבות — סירב לעזוב את הבונקר שלו בברלין. הוא בורשה לכל מי שרצה להסתלק, לעשות זאת. בורמן היה אחד מתוך חצית-היסלר אישים שנשארו עמו.

הוא נשאר שם לא מתוך נאמנות עיוורת, או כדי למות עם אדונו, כי אם מתוך חש- בון אישי. הוא אקיוה כי בבוא הרגע ה- אחרון, ימנה אותו היסלר כיוורשו. הוא לא תיאר לעצמו כי אחרי מות היסלר לא תישאר ירושה. על כן עמל בשקדנות להר- חקת שני האנשים שבאו בחשבון כיוורשים לפניו: הרמן גרינג והיינריך הימלר. שניים אלה סיפקו בעצמם את ההזדמנות לבורמן לחסלם בעיני היסלר. גרינג, שעוד ב-1939 מונה רשמית כיוורש-עצור, ביקש מ- היסלר אישור כי מינוי זה נכנס לתוקפו, וכי לנוכח כיתורה של ברלין, מטיל הוא את הנהגת הרייך על גרינג. כוונתו הראשונה של גרינג, במקרה שמינויו יאושר, היתה לטוס למונטנגומרי ולהציע לו את כניעת גר- מניה.

הטוען השני לכתר הירושה היה הימלר. גם הוא הגיע למסקנה כי מצבו של הפירר בברלין מיואש, החל רואה את עצמו כיוורשו הטבעי. הוא התקשר עם הרוזן פולקה בר- נאדוט*, ביקש ממנו לתחך בין גרמניה לבין אייזנהאור. גם ידיעה זו ניצל בורמן ל- טובתו. בשתי הוראות, שיצאו מבונקר היס- לר בניסוחו של בורמן, הודחו גרינג והיסלר מכל תפקידיהם. בורמן אף הורה, על דעת עצמו, להוציא את גרינג להורג; אך הפי- קודה לא הספיקה להתבצע לפני לכידת גרינג על-ידי האמריקאים.

* מתוך האו"ם בארץ-ישראל, שנרצח ב- 1948 בירושלים.